

DANICA.

Katolišk cerkven list.

List 3.

V četrtek 19. prosenca 1854.

Tečaj VII.

Gotov pripomoček zoper sedem naglavnih grehov.

Raznanjajo se časi zdravniki, kateri znajo slednjo bolezen ozdraviti; in ko se kateri taki čudodelnik po papirnati trombi ali časniku zglesi, tedaj hitajo k njemu bolniki peš in na konji, z vozam in s soparam. Zakaj, komur je ognja treba — pravijo, — ga išče pod pepelam in brodolomni se tudi za slamico poprijemlje. Taki čudodelni zdravniki pa so sploh le goljufni mazači, in ko si mošnjico z denarjem bolnikov napolnijo, se posmehujejo njih babjevnosti; ti pa še vedno terpe, in morde se huje, ko prej. Ali jaz vender vem, in ne de bi sleparil, gotov pripomoček zoper vse notranje bolezni. Te notranje bolezni so naglavni grehi, katerih je sedem, in to zdravilo, katero nam je nar viški zdravnik sam razodel, je misel na smert. Saj ni prazno, kar se bere: „Misli na svoje poslednje reči, in vekomaj ne boš grešil“. (Sir. 7, 40.) In David ne prosi zastonj: „Daj mi vediti svoj konec, de bom spoznal, česa mi manjka“. (38. pr. 5.) Ta imenitni kralj je namreč enkrat tudi tako bolehal, je molil, se zdravil s tem lekam, in resnično je okreval. To zdravilo je res za vse bolezni, in nikomur ni zakrito. Grenko je res, in nekoliko peče, bolnik se, zavživaje ga, stresa in se kisló derži, ali nič ne de, — gotovo pomaga. To zdravilo tedaj bi rad vdal svojim braveam, kateri bi utegnili enako kako bolni biti, in de bi se preveč ne branili in ne otrešali, hočem njegovo grenkoto osladiti in potem jim ga zavžiti dati.

1. Misel na smert je nar boljši pripomoček zoper napuh. Če pomislimo, kaj de smo, kako ničljivo de je, kar tolikanj cenimo, in kako naglo naglo nam mine, si kakor pametni ljudje nikakor ne moremo nič domišljevati. In tega se nikjer bolj ne učimo, kakor na pokopališi, in z nobene lece se nam tako umevno ne oznanja, kakor z gomile. Zatoraj imenuje sv. Krizostom grob šolo ponižnosti, in sv. Avgustin pač dobro govori rekoč: „Kaj se neki povzdiguješ, uboga stvar! Ozri se na mč, kar si zdaj ti, sim bil tudi jaz, in kar sim zdaj, boš kmalo tudi ti!“ Res, prav podučin glas iz zemeljske globočine! Tvoja glava se bo ogolila, ko moja, tvoje žarno lice bo obledelo ko moje, tvoja hišica bo ravno tako majhna, in zapozabljen boš ko jaz! Tvoj grobni kamen bo kmalo mah obrasel, tvoj križ bo kmalo strohnél, napis nad tabo bo kmalo zbrisan, in še preden mah in trava tvoj grob obrase, si že pozabljen! Zginil si kot kamen, veržen v globočino morja; kroži se sicer voda in kroži, ali

nazadnje tudi ti krogi zginejo. Ako si bil se tako imeniten, minil si, kakor utrenila zvezda, zginil kakor vèha: posvetil si se in ugasnil. Naj so se se tako pred tabo uklanjali, otroci zdaj teptajo po tvojih kostéh in zaničljivo jih razmetujejo. Zakaj pa si tako ošaben zavoljo tako kratkodavniga posestva, zavoljo tako ničljiviga bogastva! Kako moreš glavo tako visoko povzdigovati, ktera bo kmalo tako nizko položena! Zatoraj pa pravi sveti škof Zenon: „Ozri se po gomilah, poglej mertvaskih kosti, ali moreš razločiti, ktere so gospodove, ktere hlapceve!“ In res, gola črepinja ti ne razodene, ali je bila plemenitazeva, ali ne, ali mogočniga kralja ali uboziga delavca, ali modrijana ali neumniga, ali lepiga ali pokvečeniga!

Spravljeni počivajo tukaj, ki so bili za enako smert rojeni, resni modrijani in pa smešni norci, in v enako morje se steka tukaj plitva vodica, tamkej dereča reka, in nesreča in nadloga tukaj na enim naročji počivate, kakor sestra, porojene od ravno tiste matere.

Kako se človeku prav nič ni povzdigovati, uči tudi sv. Bernard: „Tole troje vedno premišluj: *Kdo si bil? kdo de si? in kdo de boš?*“ Ponižno moramo odgovoriti: Pred nekoliko leti nisim bil nič: zdaj sim slaboten človek po duši in po telesu; po telesu — že morde jutri nobeniga uda ne bom mogel ganiti, počutki mi utegnejo odpovedati, in sapa zastati. Po duši sim slednji trenutek od vsakterih skušnjav in nevarnost zalazvan, in stojč, se moram vedno bati, de ne padem! In kaj neki bom? Po telesu bom kmalo prah in pepel; gujzdo červadi, grozna in ostudna reč, ktere se bo slednji ogibal! Glej, še tri dni tvojiga mertviga trupla pod streho nočejo imeti, in zdravnik mora list napisati, de zate na zemlji nič več ne marajo; zatoraj te pogreznejo v zemljo, globoko globoko, in te z zemljo zasujejo, de pač nikogar več s svojo ostudno postavo ne žališ. — Kaj pa bom po duši? Gospod vé, morde bom nesrečniši, kakor človek, ki v nar huji ječi zdihuje, ali pa mu celo za glavo gre. Grenke misli so to, ali prav koristne. To je dobro spoznal Sicilijanski kralj Agatoklej, sin nekiga delavca. Zatoraj pa so na njegovi kraljevi mizi zraven zlatih in srebernih posod tudi lončene stule. S tem se je hotel svojiga prešnjiga stanu spominjati, de bi se v sedanjim ne prevzel, in de bi ne pozabil, kako kerhka posoda de je, in de ga smert ravno tako zlahkama sterc, kakor se steklo zdrobi, ki pade na tla. — Bil je enkrat tudi neki velik in imeniten, pa zato tudi prevzetan gospod, kateri si novo poslopje sozida in ga prav bogato olepša. Doversenje svojiga krasniga poslopja hoče tedaj

prav po posvetno obhajati, zatoraj povabi vse svoje sorodnike, prijatle in znance na bogato pojedino. Med jedjo prime kupo nar slajiga vina, kakor bi si hotel sam zdravico piti, jo pokaže svojim gostam, ter jih v svoji prevzetnosti vpraša, ali pač menijo, da mu česa manjka, in da ni, kakor kaki pozemeljski bog. Kakor se navadno godi, — čigar kruh jemo, tistiga hvalimo, — večina mu potrdi, ali eden mu odgovori: „Dragi prijatelj, meni se zdi, da vam v lepim poslopju, ktero tolikanj cenite, in se zavoljo njega tolikanj povzdigujete, vendar še nečesa manjka: in da je zlasti v tem poslopju, če hoče popolnoma biti, neka verzel zadelati.“ Ko posestnik začuden vpraša, kje da bi bila ta verzel, mu odgovori prijatelj: „Hišne vrata so, skozi ktere vas bodo kmalo na pokopališe nesli, in takrat boste mogli ravno to poslopje, s katerim se tolikanj hvalite, kterimu drugimu zapustiti.“ Te besede so visociga gospoda tako preganile, da je kmalo vso posvetno lepotijo zapustil. — In kaj se ti povzdiguješ, perst in pepel? Ali moreš smerti svojo hišo zazidati, svoj denar, svojo imenitnost varvati njene roparske roke? Ali se moreš z njo prepirati, in moreš upati, premagati jo? Ali si moreš s svojim bistrim umom kako zvijačo zmisлити, da bi jo prekanil? Tedaj se uči ponižnosti, in ponavlja večkrat besede pepelnične srede: „Spomni se, o človek, da prah si in prah boš.“

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Ni davno, kar je v neki gosposki hiši kersanska deklica sebi izročena otroka prav lepo učila, kako naj lepo pozdravljenje: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ večkrat pobožno izgovori, posebno kadar v tujo hišo stopi ali kacicga prijatla na poti sreča. Kmalu potem sliši gosposka mati to kersansko pozdravljenje iz ust svojiga otroka: ali ne da bi se tega razveselila kakor dobra katoličanka, še pobožno deklo oistro posvari rekoč: „Tako se v omikani hiši nič več ne govori — tako ni več navada pri nas dan današnji se pozdravljati.“ — Dobro jutro, dober dan, lahko noč itd. mora mali Francek znanprej reči. — Ker je pa ta gosposka hiša za znamenje posebne omike imela, da je bila podoba pesnika Klopstoka na zidu obešena (zakaj na tolikšno stopnjo omike se ljudje v tej hiši, se ve da, še niso povzdignili, da bi bili tega pesnika brali in tudi razumeli), moram pristaviti, kar Klopstok, protestant, od tega lepiga kersanskiga pozdravljanja do katoliškiga duhovna Denisa piše: „Sklep Vašiga pisma mi je posebno dopadel in me je močno ginil, ker pravite: Naj bo tudi z Vami Betlehemska Božje dete! In tukaj se spomnim, kako močno sim bil nekda na svojim popotvanju po švajcarskim enako ginjen. Srečajo me namreč neki dobroserčni Nemci in sleherni zmed njih me takole pozdravi: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ — Jest pa tačas še nisim vedil, da je to kako pozdravljenje in še manj, kaj bi jim bil na to odgovoril. — Nasprotno pozdravljenje ali odgovor pa: Na vekomaj! Amen! za kteriga sim pozneje zvedil, se mi je tako permerno in ponaturno zdelo, da sim se sam sebi čuditi mogel, da mi ni precej na misel perslo, jim tako odgovoriti.“ —

Da bi pač vsi katoliški starši in učeniki na vso moč si perzadevali, da to lepo kersansko pozdravljenje, ktero se (Bogu bodi potoženo!) dan današnji posebno v mestih in pri gospodi tako po

redkim sliši, spet v navado pride. De bi ga pač z besedo in z lepim zgledom sami priporočevali, ker le tako je mogoče, da se bo to prelepo pozdravljanje scasama zopet sploh slišalo, kakor je v nekdanjih bolj pobožnih časih navadno bilo. To bi bila prava kersanska omika ne le na kmetih, ampak tudi v mestih, ne le per prostim ljudstvu, ampak tudi pri omikani gospodi.

Namesto prazniga pozdravljanja: „Dobro jutro! dober dan! lahko noč! košamadinar! itd. naj se toraj znanprej iz ust katoliškiga kristjana te lepe besede slišijo: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ In slehern naj z vernim srcem odgovori: „Na vekomaj! Amen.“

J. T.

Preganjanje katol. cerkve v Badnu.

III.

(19. dec.) Strune preganjanja so se zmiraj napete. Tudi mašnik jetnišnice v Freiburgu je v ječo vtaknjen. Razumno ministerstvo pravice je zapovedalo oskerbniku jetnišnice, da naj skerbi, da bojo katoliški jetniki iz katoliških molitevni bukev kaj molili in peli! — Ali jim bo mar to sv. mašo in pridigo namestovati zamoglo? Izobčeno nadsvetovavstvo je katoliškim šolskim učencem prepovedalo v cerkev hoditi k molitvam za stiskano katoliško cerkev! Pervo advenno nedeljo (27. p. m.) je bil Isteinski farni namestnik Weiss popoldan brez klobuka na glavi, v talarju od žandarja v Loersaško ječo vlečen! V l. 1821 je bil gerski star patriarch Gregorios v Carigradu od Turkov v duhovski obleki iz cerkve potegnjen in berž obešen. Speklo je bilo to silno odcepljene Greke; iskali so si v hudi vstaji prostosti od turske silovitosti; dobili so sočutje per Evropejcih, kateri so jim veliko pomagali, in nazadnje tudi per katoliški vladi na Francoskim, per protestanski na Angleškim in per staroverski na Rusovskim, ktere so jih od oblasti nevernikov otele. — Badenski katoliški nadškof in njegova zvesta čeda budi tudi zdaj sočutje per katoličanih po Nemškim, Francoskim in v Belgii, kateri za nje molijo in jim milošine pošiljajo. Bog naj zbudi skoraj kacicga vladarja, da bi se za stiskano cerkev v Badnu potegnil in njene protestansko in katoliško kersene nekersanske sovražnike osramotil! (Qui eos regat in virga ferrea, et tamquam vas figuli confringat.)

IV. Dr. Rombach. Ruth. Steinam.

(28. dec.) Freiburska nadškofija ima 801 fará, 133 beneficij in 230 vtemeljenih službá vi-karjev, torej 1164 službá duhovniga pastirstva (3 dekanati so v deželici Hohenzollernski, ktera je zdaj pod prusko vlado.) Zunaj 10 krajev je ginljivi pastirski list nadškofov od 11. novembra povsod očitno razglašen bil, akoravno je badenska vlada to tako oistro prepovedala, in duhovne, kateri ne bojo njenih krivičnih ukazov slušali, kaznovati žugala. Več vradnikov pride samih k fajmoštram, da bi jim ta pastirski list vzeli, drugi storijo to po žandarjih. En fajmošter je podal takimu vradniku pastirski list s perstavkam, da naj ga bere, on mu bo gotovo v prid; drugi iztis tega lista pa bo on (fajmošter) za se ohranil in ga svoji čedi razglašil. — Kako badenski trinogi z duhovni, kateri so svojimu škofu zvesti, delajo, pokaže ta pergodba: Dr. Rombach, dekan v Bischofsheimu, je bil zavoljo oznanila nadškofoviga lista vlečen v ječo v Mosbach. Ta ječa je bila vsa mokrotna, ker so

stene polijo, in tako temna, da je še le ob 9 zjutraj nekaj svetlobe skozi majhno okence perslo. Ob 3 popoldan je bila že spet tema. Druge luči ubogimu jetniku niso dali. Peč je bila sicer v ti luknji, pa ne zakurjena. Vžiti so dali gospodu Rombachu vsaki dan trikrat vodene juhe in enkrat v tednu kosček mesa in nekaj zelenja. Dr. Rombach, kterimu gola hudobija v tesni ječi ni gorkote, svetlobe in prave hrane v merzli zimi pravošila, je skoraj se udusil. Zdravnik, kteri je bil v to jamo razbojnikov stopil, je rekel. Še pol ure in ta mašnik bi ne bil več živeti mogel! — V 16. stoletju so angleški protestanti živim katoliškim duhovnam čeva iz trebuha motali, francoski protestanti (Hugenoti) za vratam nosili nabrane ušesa, ki so jih katoliškim duhovnam odrezali. Ali hočejo morebiti badenski vradniki njim enaki biti? Rombacha je vradnik Ruth v nedeljo v ječo, v kteri je bil poprej cestni ropar, vreči ukazal. On in župan Steinam, kteri se je clo Rombachoviga gospoda kaplana vdariti prederznil, sta ljudi, ki so za svojim fajmoštram jokali, po oborožanih žandarjih vsaksebi podila. Ko je bil tehant Kleinhaus iz Dittigheima k ravno temu Ruthu poklican, ga je tje spremila njegova čeda. Ruth jo ukaže razpediti, in ko se zdaj zhere v kapeli Matere Božje in tam za svojiga fajmoštra moli, jo tudi iz tega svetiga kraja policija spodi. Take grozovitnosti se godijo zdaj v 19. stoletju v Badnu, od kodar ni daleč v Frankfurt, kjer zbor poslancov vsih nemških deržav nad pravnim stanom (Rechtszustand) nemških podložnikov čuti mora. S kolikim pospeham je badenska vlada in njeno cerkveno nadsvetovavstvo svojim podložnim sv. katoliško vero perstuditi in vzeti dozďaj iskala, se vidi iz tega, da je v zadnjih 25 letih tukaj več katoliških duhovnov od vere odpadlo, kakor sicer po vsim svetu, namreč 18, kteri so ali potestanti ali rongeanci postali!

Nepokoršina do vlad, tudi očitno vzdigvanje čez taiste v zgodovini ni nič noviga. In kadar so vstajniki pokroteni bili, je persla pravična kazen čez nje. Pa čez ktere? Nar bolj čez začetnike in glavjarje nepokoršine, druge je manjši ali clo nobena kazen zadela. Koliko Lahov in Ogrov je bilo leta 1848—49 nepokornih, in vender so le njih vižarji kaznovani. Ravno tako je bilo v Badnu; glasoviti Hecker, Struve itd. se morajo po ptujim klatiti, drugim Badencanam, ki so te šuntarje poslušali, se ni nič zgodilo. Le v zdanjim verskim razporu dela badenska drugač. Visoko častiti nadškof Herman Vikari, starčik, ki je že leta 1797 v mašnika posvečen bil, in kteri je od leta 1842 nadškof, se je uperl zoper nekersanske, krivične ukaze vlade. Drugi badenski duhovni delajo le po njegovih zapovedih. Ako ima tedaj vlada prav, naj se loti prvo nadškofa, in potlej še le druge duhovšine. Ker pa ona temu kakor glavi nič ne stori, njegove pomočnike, njegove ude pa stiska, zapira in na premoženju obira; oznanuje s tem vsim glasno, da per njej ne velja ne pravica ne resnica, ampak svojoglavna terma in neverska silovitost.

V. Sežun.

Ogled po Slovenskim.

Cerkvene novice z Berda per Podpeči. Ker ljuba „Zgodnja Danica“ posebno rada lepe novice cerkvenih naprav, poprav in slovenost zlasti iz slovenskih krajev prinaša, in nepopačeni keršanski Slovenci take reči posebno radi bero, naj se dobroserčnim brav-

cam v bogaljubno veselje in obilniši podbudo in unemo pobožniga Duha tudi iz tega kraja nektore cerkvene novice oznanijo.

Farna cerkev vnebovzetja device matere Marije na Berdu je na novo zidana bila v letu 1719 pod gospodom Mihaelam Kregarjem, fajmoštram v Dobu, do leta 1787 je bila namreč omenjena cerkev podružnica Dobovske fare. V letu 1749 so sosesčani s pripomočjo dobrotljiviga ranjkiga gospod grofa Franciška Lamberga, posestnika tukajšne grajšine, veliki altar vnebovzetja device matere Marije izdelati dali. V letu 1751 je bil od sosesčanov in imenovaniga gospod grofa, posebniga dobrotnika te cerkve, stranski altar žalostne matere Božje postavljen. Kdaj do je bil drugi stranski altar sv. Janeza Keratnika napravljen, se pa tukaj ne najde zapisano; mora pa z altarjem žalostne matere Božje zlo enake starosti biti. V letu 1753 je bila ta cerkev — pod gospodom Tobijem Vačnikom, Dobovskim fajmoštram, — s kapelico in altarjem sv. Peregrina olepsana, in z obokom in tlakam prevedena. V letu 1755 pa so milostljivi Ljubljanski škof in knez Ernest Amadej grof Atemske cerkev posvetili, in v dan posvečenja tudi v nji daritev sv. maše opravili. V letu 1817 so gospod Franc Likovič, fajmošter na Berdu, s pomočjo dobrotljivih farmanov veliki altar obnoviti dali. Ravno pod tem gospod fajmoštram so bile v letu 1820 orgle z 10 registri napravljene; 1824 pa sta bila veliki in mali zvon prelita, ter težji in glasnejši in s starim srednjim soglasna (veliki s 24 centi, mali pa s 7 centi) narejena. Pomina vredni so tudi nektori lepi napisi, letno število naznanujoči.

Nad velikimi vratmi pod podobo (statvo) Marije je bilo zapisano:

DEI GENITRIX

AFFLICTORVM SIS PIA AVXILIATRIX.

(To je: Božja Porodnica bodi žalostnim mila pomočnica.)

Znad stranskih vrat proti žagradu je pa posebno lepa malana podoba matere Božje s solčno uro in živo pomenljivo podobo kvísko tekočiga vreca — z napisom se ohranjenim:

Cunctis sacra fluenta ministro.

PONS VOCOR IRRIGVVS PEREGRINIS

VIRGO MARIA

HVC VENIAT QVIVIS SI SITI

INDE BIBAT.

(To je po slovensko:

Vsim delim posvečene vode (gnade Božje.)

Imenujem se studence popotnim vedno tekoč

Devica Marija;

sem naj pride vsak, in če je žejin, naj iz njega pije.

To je z drugimi besedami: Če kdo pomoči potrebuje, naj je išče per meni, in jo bo najdel.)

Ta napis pa tudi očitno kaže, da je na to obernjen in nastavljen, ker je ta cerkev nekđaj romarska cerkev, in iz bližnjih in daljnih krajev veliko bolj kot zdaj obiskovana bila. — (D. sl.)

Iz Gorenskiga, 15. proa. — Kdo pač dvomi nad resnico pregovora: Žganje je strup? Saj nam mnogo o tem spisanih bukev, mnogo nauk o prižníc, mnogo žalostnih zgledov resnico teh besedi le prepogosto dokazuje, in vender nekterih ljudi vse to ne izmodri, se te strupene pijače ogibati; še zmira se slihi, da tu in tam marsikteriga ta škodljiva pijača žalostno pokonča. Nov dokaz, ljubi bravec, povzemi iz naslednjih verstic: Včeraj so pri naši sosedni fari 20 let stariga čeverstiga fanta pokopali, ki je bil iz Ovnške fare doma. Kaj ga

je pač pahnilo v prezgodnji grob, v žalostno smert? Nesrečno žganje! — Dva dni je popival nesrečni mladeneč, na večer družiga dne pride z več fantini v neko kerčmo, in tu v njih družbi zopet jako žganjici prigo-varja. Med mnogimi šaljami začnejo žganje za stavo piti, in naš nesrečni fanté ga, prav moško obnašati se, desiravno že ves vertoglav, resnično en masele v dušku spi je! — Pod bremenam smertne pijače se zdaj zgrudi. „Ha! ha!“ se zakrohota tovariši, „zdaj je pa u-merl, dajmo ga na dilo (mertvaško posteljo) položiti“. Med smeham ga vzdignejo, položijo na klop, ga za-gernejo z neko plahto, mu dva lesena cveka navskriž na persi položijo, in ga v šaljah z merzlo vodo kro-pijo, potem ga zapuste, ter gredo tebi nič meni nič, vsaki na svoj dom. Zjutraj pridejo kerčmarjevi v izbo, nesrečni fante še zmiraj mirno leži, kakor so ga zve-čer popustili, le gre eden k njemu, ga pošlata, pa, oj groza in strah! ves je merzel in terd, — mertev je! — Slovenci! Čujte in dobro si zapomnite, kaj žganje dela! — J. Levičnik.

Iz Tersta. Bl.— Gotovo je vsakterimu očitno, de mora med 80.000 prebivavci Terzaškiga mesta mnogo revnih in sirot biti. Ali Oče nebeški je tudi njih oče, tudi za-nje skerbi, tudi njih živi: zakaj, akoravno je nekim malo, nekim pa obilno posvetniga bogastva dodelil, ni pri vsim tem revčikov in sirot pozabil; am-pak je hotel, de bi eni po poti poterpežljivosti, eni pa po poti usmiljenja in darljivosti svoj namen dosegli in k svojimu koncu prišli. Povsod je mnogo revčikov, povsod mnogo sirot, ino nikjer ni brez miloserčnih dobrot-nikov; taka je tudi v našim Terstu. Ako pregledamo veliko število ubožcev, ktere to mesto preživi in koliko njih tudi s potrebnim stanovanjem in s potrebno obleko v ubožnici preskerbi, moramo miloserčne Terzačane res pohvaliti.

Štej revčike in sirote, ki v ubožnici stanujejo: ostarele ženice in sive, slabe starčike, ki si ne morejo več potrebniga živeža zaslužiti in ki so že po naravnih postavah starosti blizo konca svojiga popotvanja na zem-lji; šteje uboge fantiče in dekleta, ki bi mogli oddivjati ino v nevednosti živeti, poglej kako pridno se učé ker-šanskiga nauka in koristniga ter potrebniga rokodelstva; šteje, koliko družih revnih iz vsih krajev mesta opoldne po gorko, čeravno ječmenovo juho v ubožnico hiti: in očitna ti bo miloserčnost Terzačanov. Gotovo ti bo radosti igralo serce, in hvalil boš nebeškiga Očeta, ki bolje za ljudi skerbi, kakor za tičice pod nebam, ktere dobrot-ljivo živi, bolje, kakor za cvetlice na polju, ktere tako lepo oblači. Ker nas je Bog sosebno to leto s slabo le-tino in dragino obiskal, in ker se je število ubožih v Terstu silno pomnožilo, je vodja ubožnice gosp. Escher preskerbel, de se zavoljo velikiga drenja ne le v pro-stornim poslopju ubožnice, ampak tudi v zalogi v To-manovi hiši v ledenih ulicah (Ghiaccera) opoldne ubogim juha deli. Ker so po tem stroški silno porastli, so mila-serčni dobrotniki za novo leto uboge obilno obdarovali. Tako je že pred novim letam slavna mestna gosposka gospod Escheru 7000 gold, na rajtengo za leto 1854 izročilo. Koliko so posamezni dobrotniki ubožnici zložili, bom tukaj le od nekterih povedal: Gospod P. vitez Re-voltella 25 vaganov graha, Gosp. Mich. Cecchini 500 gold, Gosp. Fr. Bardeaux 200 gold. Svitli nadvojvoda Ferdinand Maksimilian 100 gold. Viteza Konst. in Ka-rol Reyer 600 gold. Konst. gospa Reyerjeva 300 gold. Brata Kohen 1000 gold. itd. Slovenci! tudi na Kranj-skim je gotovo dosti naših rojakov v revnini, podpirajte jih po moči, po izgledu usmiljenih Terzačanov in Go-spod vam bo tudi kanček merzle vode obilno poplačal.

Iz Gorice. Leto 1853 jo ravno prešlo, in 1854 je nastopilo. O tem času dobivamo za novo leto nove cerkvene pratike, in imenike vsake škofije. Več ali manj jih vsakteri z neko radovednostjo v roke vzame, de vidi, v katerim stanu je sadaj cela škofija, in kaj se je čez leto v nji spremenilo. Poglejmo tudi mi en malo v ime-nik Goriške nadškofije. Tu vidimo, de so po 184 raznih krajih te škofije duhovni pastirji razpostavljeni. Vsih duhovnov cele škofije je 392, in če k tem prište-jemo 16 duhovnikov, ki služijo ali žive po drugih ško-fijah, in pa 65 menihov, jih je vsih skup 473. Med temi je dušnih pastirjev 276, takih pa, ki opravljajo druge očitne službe, pri šolah namreč ali pa kje dru-god, je 71; 45 pa jih je v pokoju. Nestor naše Go-riške škofije, g. Hieronim Verzegnassi, rojen 4. aprila 1758, je 3. januarja 1853 v Gospodu zaspal. Sadaj je naj starši duhoven Goriške škofije prečastiti g. Peter Budin, korar, rojen 21. februarja 1770, in koj za njim pride čast. gosp. Janez Tonelli, rojen 3. maja ravno tistiga leta 1770. Oba bodeta letos 84. leto svoje starosti dosegla. Te starosti sta ta dva naj starši duhovna; naj mlajši pripravnika za duhovski stan v Goriškim semenišu pa sta dva bogoslovca, eden 17, eden pa 18 let star, letá za Goriško, uni za Terzaško škofijo. — Tode pregledujmo na dalje Goriško duhov-ništvo po starosti. Rojenih v letu 1771 je en sam, leta 1772 trije, leta 1774 trije, leta 1775 eden, leta 1776 dva, leta 1777 pet, leta 1778 štirje, in leta 1779 eden. Od tod se vidi, de imamo dvajset silno starih častivrednih sivečikov med sabo, ki so čez 75 let stari. Še veči število starih bi mogli skazati, ako bi hotli da-lje šteti od 75. leta nazaj do šestdesetiga. — Med 16 duhovniki, ki živé po drugih škofijah, jih je sedem v Videmski, dva v Ljubljanski, dva v Terzaški, eden v Dunajski, eden v Linciski, eden v Zagrebski. Tudi v Dalmaciji je eden, in eden v polnočni Ameriki.

Še ene reči ne morem zamlčati, ki sim jo zapa-zil, pregledovaje in prebiraje imenik Goriške nadškofije, namreč, de bo letos 26. dan avgusta ravno petdeset let preteklo, od kar so naš prevzvišeni knez in nad-škof Goriški bili v mašnika posvečeni; to leto je tudi 30. njih škofijstva, in 20. leto, od kar imamo srečo jih v Gorici imeti. — Iz ravno tega imenika zvemo, de je letos tudi petdeseto leto, od kar so premilostljivi knez in škof Ljubljanski mašnikovo posvečenje prejeli, in 30. leto, od kar so Ljubljanski škof.

Izpraznjenih duhovskih služb v Goriški nadškofii po tem imeniku je 14. manjkajo namreč en korar, štirje fajmoštri in devet kaplanov. S.

„Slovenske Noviny“ naznanijo, de so v mestu Drinopolu na Turškim pretekle dni nekiga Turka ob glavo djali, ker je očitno rekel, de je pravi prerok Kristus, ne pa Mahomed.

Premembe duhovništva v Sekovski škofii.

Škofijskimu svetovavstvu sta pridružena: g. J. Goedl, vo-dja izglednih sol v Gradcu, in g. I. Weinhandl, škofov kaplan in tajnik škofijskiga svetovavstva; njemu je tudi izročeno vodstvo pisarnice Sekovske škofije. — G. Fr. Weingraber, škofov kaplan in tajnik škofijskiga svetovavstva, je Gnasko faro dobil. — Dozdani tretji škofov kaplan in tajnik škofijskiga svetovavsta g. M. Wesiak je mesto perviga škofoviga kaplana dosegel. — G. J. Delefont, dekan v Lipnici, nar stareji zmed tukajšne duhov-sine, je v 91. letu svojiga življenja in v 67. letu svojiga mašni-štva 20. dec. p. l. v Gospodu zaspal.